

Egy veszedelmes szélhámos kalandjai szárazon, vizen ...

Hősünk miatt a Carnegie Hall-t is fel akarták robbantani ...

A múlt heti számunkban már megemlékeztünk Dénes Gyula, magyar menekült hazai áhírlapíró, ellenben valódi és genuine szélhámos némi nemű amerikai szerepléséről. Elmondottuk, hogy miután alapított egy "egyletet", amely arra alakult, hogy kiüldözött magyar zsidó menekülteket támogatasson és amelyben önmagát tette meg "disznónak", és egyedül csak önmagát támogatta és pedig kizárólagosan, mint "üldözött menekült"; hogy erkölcsi bizonyítványt állított ki Szerényi Simi és Brown Charlie számára az "Egyleti Élet" husz éves jubileuma alkalmából; hogy kábel útján hívott párba egy Rácz nevű pesti nyilas képviselőt, de elfelejtett elmenni, vagy elreptülni a párba színhelyére; ellenben megírta az amerikai lapokban, hogy ő meg fogja védelmezni a zsidóságot a náci ellen. Hogy a kezeink között lévő nyugtát, levelek, affidavitok tanúsága szerint erőszakos, szárazó módszerekkel követelt pénzeket néhány hónapos diételen szereplés után bedöglött new yorki "lappára" és még akkor is kicsalt egész émi előfizetési díjakat a célba veit áldoatktól amikor a nyomtatványra — már egyetlen száma sem jelent meg többé. Szóval ilyen és ehhez hasonló apróságokat már megirtunk róla.

De ez még semmi. You ain't heard nothin' yet.

Lassan-lassan kibontakozik ennek a kétes de veszedelmes alaknak teljes életnagyságú profilja és nem csinálnak belőle titkot, hogy ezt a nemzetközi szélhámost a magyarság védelme szempontjából, de a háborús viszonyokra való tekintettel is, oda akarjuk tenni, ahova való.

Egy igen fontos körülmény készített erre a lépésre bennünket. Ennek az embernek a multja, a karaktere és az egész agybeli beállítottsága, amint majd az olvasó is meggyőződhet róla, ha ezt a kis írást végigolvassa, oda mutat, hogy nemcsak az apró zsidórolással, pénz-kicsalással asszonyok és lányok becsapása a fő foglalkozása, hanem sokkal veszedelmesebb és ártalmasabb működési körre is következtethet az, aki figyelemmel kíséri a esavaros és néha egész szubtilis aktivitását.

Nem kell egyéb rámutatnunk, mint hogy hazafelé (Magyarország felé) a hűség Horthystát és náci játsza, soha az amerikai magyar náci ellen egyetlen sort le nem írt; Csongrádi, náci szerkesztő hírdőgeporti náci lapjában meleg hangon emlekezett meg egy pár hélig megjelent nyomtatványáról: gyűlések itt, New Yorkban és az

általja szerkesztett nyomtatványban még Horthyért rajongott, szóval: hazafelé a jó náci játsza, míg New Yorkban a zsidó egyletek felé a halálraoszt zsidó "hóst" alakítja, aki majd elintézi Hitlert és az egész pereputtvát. Ilyen állítólagos zsidó menekültet nem egyet kellett a hatóságoknak már börtönbe juttatni mert amikor jól megvarkarták őket, hát kiderült, hogy a zsidó segítő irodától is felvették a támogatást, no meg a náci is juttattak nekik valamit fájdalomdíj gyanánt, bizonyos szolgáltatások ellenében.

BELELTÖTEK A TELEFONBA.

George Gray, egy amerikai születésű, de magyar származású derék fiatalember, akit a balszerencse valahogy összehozott ezzel a szélhámosmal, hónapokig jóhiszeműen támogatta Dénest. Pontosan addig, amíg Gray rá nem jött, hogy milyen alakkal kerül össze. George Gray mondotta el az alábbi jellemző történetet:

Gray bemutatja Dénes urat egy időszerű amerikai nőnek, akinek a Carnegie Hallban studioja van és aki ott fiatal lányokat és fiatalokat tanít színházi tudományokra, színészetre, énekre, stb. Dénes ur azonnal üzenetet küldött Mme. Walterben. Elmondotta neki, hogy ő Magyarországon nagy színházi producer, színműrő és atyáisten volt és hogy majd ő kezébe veszi az iskoláját és óriási lendítékkel. Kicsalt tőle vagy két-száz dollárt költségekre, a new-yorki angolnyelvű újságokban hirdetésekkel helyezte el, amiben ilyeneket mondott:

"Ami Rheinhardt sólt Németországban, Stanislawski Moszkvában, Belasco New Yorkban, az volt Dénes Gyula Budapestben."

Felszólította az ifjúságot, hogy jöjjön hozzá színészet tanulni, de csak genuuszok jelentkezzenek, mert ő mást nem hajlandó tanítani. Nem jelentkezett senki. Rossz szaga volt a hirdetésnek. Ellenben írt a Gyula mester egy anti-náci darabot, amit a meglevő Mrs. Walter tanítványokkal próbálni kezdett, dolgoztak vagy hat hétig, újabb pénz nem nézett ki Mrs. Walterből, tehát Gyula menekülni akart a sülyedő hajóról. Eleinte úgy próbálkozott, hogy fizettetett bizonyos összegeket a tanítványokkal, mert szerepet ad nekik, de George Gray ez ellen tiltakozott. Más utat kellett kifundálni a menekülésre. Nagy izgatottan elmondotta Mrs. Walternek és George Graynek, hogy nataka felhívta telefonon és azt mondta neki, hogy azonnal hagyja abba a náci-ellenes da-

rab próbáit, mert különben felrobbantják a Carnegie Hallt. Hogy nagyobb nyomatlaká legyen a fenyegetésnek két lövést adott le a telefonba, — mondotta Dénes. Nagy megdöbbenést keltett a dolog. Gyula mester ezt akarta kihasználni egy kis publicitás céljaira. Megkérte Grayt, hogy hívja fel az Associated Presset, meg a United Presset és melléje el nekik a dolgot. Hátha megírják, hogy Dénes Gyula megint megmentette a hazát. Hát nem írták meg, ellenben felhívták a szövetségi rendőrséget, az F. B. I.-t, ahonnan azonnal kijöttek kihallgatni Mr. Dénest a nagy bombás dolgaiban. Dénes tetagadta az egészet. Gray őt félreértette, mert nem tud jól magyarul. Az F. B. I. felírta a Gyula számlájára a hazug "bombavetést" és a szélhámost futni hagyta egyelőre. A náci ellenes darabban, Mrs. Walter 200 dollárjával és egy Frieda Kielson nevű fiatal nővel odébb állott. Ez a Kielson nevű hölgy azért jött New Yorkba, hogy Mme. Walter iskolájában beszédgyakorlatot tanítsen. Volt egy sürgönye Mme. Waltertól, amiben felajánlja neki az állást. Igen ám, de Miss Kielson nem tudott elocution tanítani, sőt rossz kiejtéssel beszélt és ezt meg is mondotta neki Mme. Walter. Miután Miss Kielson és Dénes mester leléptek a Carnegie színpadról, Gyulának az az ötlete támadt, hogy a Kielson hölgynek jár valami dohány a Mme-től, mert a sürgönyvel ide hívta a falujából. Addig fenyegettek szegényt, amíg negyven dollárt kifizetett nekik, nehogy perre kerüljön a dolog.

MIT MOND MME. WALTER?

Elmentünk tehát Mme. Walter studiojába a Carnegie Hallba. Walter O. Robinson, Inc. nevet visel az iskolája. Kiejtést, beszédtechnikát, dikciót, meg más ilyesmit tanítanak Mme. Walter iskolájában. Igen bájos, öregedő asszonyka, naiv, jószívű, kedves, szolgálatkész.

Ja, a Dénes, mondta és

DÉNES Gyula
1942

egész jól ejtette ki a nevet. A pénzért megtanulta, hogy kell kiejteni. Aztán beszélni kezdett és itt úgy adtuk vissza szó szerint, ahogy mondotta:

Nincs két hete, hogy felhívtam telefonon. Mondom neki, nagyon el vagyok foglalva, külföldben is az olyan alakokkal, mint ön, nem tölthetem az időt. Letettem a kagylót. Még van pofája felhívni. Ide jött akkor, tavaly előtt még, hogy egy darabot akar próbálni és mennyit kérek a stúdióért, hogy azt használhassa? Mondom neki, ha egy-két növédekem szerepel a darabban, akkor ingyen adom a termet. Nagyon jó. Azonnal beleegyezett. Van-e producereje? — kérdeztem tőle. — Hogyne, hogye, van, persze. A Broadway-n fogják előadni a darabot. Attól kezdve minden nap jött pénzer. Kölesön kért. Adtam neki öt dollárt, hol kétőt, hol még annál is kevesebbet; aztán garantáltam a hirdetéseinél költségét, azt is kifizettem; aztán már nagyobb összegeket kért, követelt; meg kellene nézmem a csekkönyvemet magam se tudom, mennyit adtam neki, de sokat. Magam nem tudtam négy évig cipőt vagy ruhát venni magamnak, de ő kiszedte belőlem a pénzt, mert olyan káva jó szívem van és sajnáltam, mert azt mondta: ő igen nagy ember volt otthon.

Mindent meg is játszotta a kicsike öreg asszony, mert tizenöt évig a Belasco színháznöje volt, tehát meg tud játszani mindent. Hallkan beszélt, mert félt, hogy meghallják mások is és "szégyenlem a dolgot," — mondta, — "nem meséltem el soha senkinek." Aztán így folytatta:

Egy napon, amikor már menekülni akart innen, mert átlátott rajta mindenki és tudta, hogy tőlem nem csúszhat ki több pénzt, valaki hív a telefonhoz. Egy idegen kiejtésű ember mondja durván, erős hangon: "Madame Walter?" Yes, mondom. "Madame Walter?" megint kérdi. Yes, mondom. Erre két lévésszerű zaj következett. Aztán megint: "Madame Walter?" Megint két doromboló hang. Mondom neki, mi a fenét akar? Megint csak: "Madame Walter?" Letettem a kagylót. Aznap este jön a Dénes és mondja, hogy a náció felhívták és azt mondták, hogy felrobbantják a Carnegie Hallt és bombát tesznek a színházba, ahol színpad kerül majd a Dénes darabja. Hogy ő abba akarja hagyni, mert meg van ijedve. Akkor már tudtam, hogy ő volt az, aki felhívott és Madame Walter-zett, meg verte a telefont közbe, hogy gondoljam, hogy lönek. Aztán botrány lett belőle, mert valami publicitást akart szerezni a náci fenyegetésből, amit ő maga rendezett, de én erről már nem tudok. Örültem, hogy elment. Pár nap múlva azonban elküldte hozzám azt a lányt, akivel itt

ismerkedett meg és ki akart belőlem zsarolni tíz dollárt. Ha nem adok, akkor bepelelnek. Arról volt szó, hogy a lányt én felvettem diction tanítónőnek, de nem tudott rendesen, kulturált nyelven beszélni, hát nem engedtem tanítani. Bepeleltek és mivel nem akartam a bíróságra menni, ki-egyezttem az ügyvédjükkal negyven dollárban. Nem kellett volna fizetnem, de nem akartam pereskedni. Ő azt tudta. Hát ilyen ember ez kérem.

Aztán meg valami, mondotta Mme. Walter. Mindig szidta az amerikai zsidókat. Hogy milyen aljasok rosszak az amerikai zsidók. Mondtam neki, hogy az nem igaz, mert nekem sok zsidó barátom van, az ügyvédem is zsidó és mind-egyik igen jó, derek ember. Hát persze, hogy szidta a zsidókat. Nem csoda, ő hozatta ki őket a Hitler, meg a magyar ügyész korbácsa alól. Ő tartja el őket itt New Yorkban. Ő ad nekik dupla segélyt: nem esoda-ha nem szereti őket.

A HOS — JEWISH LEGIONT ALAPIT.

Mikor kitört a háború Amerika és a tengelyhatalmak között, a mi hősiünkben természetesen fellángolt a harci kedv és azonnal elkezdték zsidó légió alapítani, civilekből és veteránokból, akik katonai szolgálatot teljesítettek Európában és most Hitler ellen hajlandók volnának a vérüket áldozni. Persze, sok ilyen tisztességes ember akad, de egy sem akart pont Dénes Gyula "huszárkapitány ur" parancsnoksága alatt szolgálni. Gyulának nem is az volt a fontos. Az se volt fontos, hogy a légió megalakuljon. Neki az volt a fontos, hogy egy kis pénzmögől szerezzen ezen a címen, gondolván, hogy ahol annyi milliárd szaladgál gazdátlanul, ott talán ő is fel tud szedni egy pár kvóderkát. A New York Post-ban el is helyeztett egy cikket a maga légió-alapító hősi mivoltáról, de féltén hogy mi, akik jól ismerjük a szélhámos-ságait, majd a körmére koppantunk, franciás nevet adott le a reporternek, de nagyon is Dénes szaga és hangzása volt a névnek. Eljárt az angol katonai ki-rendeltségen, hogy pénzt kérjen a nagy vállalkozás-hoz, mondván, hogy egy pár divíziót úgy összeszed, mint a pinty, de az angolok eny-hén kirúgták Dénes urat, a hősi ábrázatával együtt. Nem akarták elhinni neki, hogy huszárkapitány volt. Mi is megsughatjuk nekik, hogy a cím is, a rang is hazugság.

A NAGY "FELTALALÓ"

Apró sikertelenségek nem riasztják vissza a hősök hősét. Ha a nők nem hajlandók dohányt leadni, képe-ő más uton is megsze-rezni a leveles dohányt. Gondolt tehát egy nagyot és "feltalált" valamit. Jel-lemző rá, hogy mit talált fel. Ha ön, tisztelt olvasó, be-

tegre spekulálna magát, akkor se találna ki, hogy Dénes ur mit talált fel. Mi, akik finyások vagyunk ar-ra, hogy mit írunk bele eb-be az újságba, habozva tőp-rengünk azon, hogy mint lehetne úgy leírni a dolgot, hogy se az író, se az olvasó hányingert ne kapjon. "Bá-torság, bátorság," biztatjuk magunkat. "Ezen is átesik az ember." Hát kérem alá-san a Dénes feltalálta azt a bizonyos tolet papírt, aminek az egyik oldalán Hitler jól sikerült arcképe látható. Gondolta, emek csak bedőlnek ezek az ame-rikaik. Már látta a lelki szemeivel, hogy 130 millió ember kizárólagosan Hit-lerrel . . . Minek folytass-uk? Csak az tartozik még a nagy feltaláló életjáza-hoz, hogy a találmányával kirúgták mindenkit, mondván, hogy "mi nem ilyen eszközökkel harcolunk ezen az oldalon" és az, hogy milyen ronda egy le-lek lehet az a "feltaláló" aki ilyesmit talál fel.

A BEVÁNDORLÁSI SZEDELGŐ.

Hát ez, nem sikerült, de Dénes ur nem esett kétség-be. Állítólag, hangsúlyoz-zuk, hogy állítólag, van ne-ki egy nagynénje Kubában. Gondolta, ezt a nagynénjét ki lehetne használni egy kis pénzkeresetre. Felkeres-te a német refugee kúváhá-zat és ott kihirdette, hogy ő akárhát ki tud hozni Ku-bába, csak 360 dollár kell hozzá, mert az ő nagynén-je ott maga a kisisten. Ösz-szesen hatvan dollárt keres-etett ezen a címen. Csak egy asszony dőlt be neki hat-van erejéig. — Lealkudta ugyanis. A nevé is tudjuk, de nem akarjuk zavarba hozni azzal, hogy kiírjuk. Majd talán arra is sor ke-rül. Elég abból anny, hogy mikor visszakövetelte a hat-van dollárt, mert persze a kubai vízbomból nem lett semmi. Dénes ur azzal a kérdéssel válaszolt: "Sind Sie verrückt?" — Bolond nagysád, hogy entőlem kér pénzt vissza?

AMIRŐL NEM IRHATUNK . . .

A kőcsönkércsei már egyszerűbbek. A mese, amit feltalál a áldozatnak, két-féle. Egyiknek a feleségé-ről s két gyerekééről zokog el egy sort, hogy azok Magyar-országban cben halnak, a másiknak azt meséli, hogy egy öccse megszökött va-lami náci börténből a vi-lág körül hajózott és most Norfolk, Va.-ban van egy hajón és le kellene venni a hajóról, azonban nincs hozzá pénze. Sokan bedől-tek a norfolki öccsnek, so-kan a pesti családnak. Hogy mi igaz a családból vagy az öccsből, azt csak De-nes ur tudja. A feleségét a férje miatt, a gyerekeit az apjuk miatt igazán saj-náljuk.

Végül: amit ez a Dénes gyanuttan, törbecsált nők beáróztatása és kifosztása terán művel, az olyan vér-lázítóan beestelen merény-let-sorozat, amiről csak bünygi rémregényt vagy

ügyészégi vádiratot lehet írni. Olyan erkölcsi mocsár gözölög ki ennek a zűlép kalandornak büntényjára-ról, és ő maga olyan cin-i-bes moral inszanti röhej-téren szokott eldieskedni e-ről, hogy közfisztasági és közbiztonsági okokból ha-ladéktalanul el kell őt in-tézni. Az ügynek erről a részéről nem írhatunk.

Szóval, amit a tisztelt olvasó láthatja, kis szélhá-mos ez a szegény svihák, nem valami nagystílű, egy rakáson pár száz dollárnál többet talán meg soha se tudott kiszélesíteni sen-kielő. Amerika nagy va-gyonát nem fenyegeti su-lyos veszély. Ellenben ve-szély fenyegeti minden ma-gyar, jó nevét és a magyar-ság reputációját, becsüle-tét, amire minden magyar külön-külön nagyon félté-

keny. Itt, Amerikában nem igen kellett eddig szegény-kezünk azon, hogy magya-rok vagyunk. Hogy ez az állapot továbbra is fenn-maradjon, ki fogjuk gyomlálni magunkból a férgőt és a konkolyt. Sze-rencsére néhány náci bi-tangon kívül csak egy-két ilyen csirkelőző szaladgál köztünk. Ezeket meg nem tesz nehéz lebenteni polos-ka-porrál.